

*A Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet
Lendva fejlesztési elképzelése és
programja*

a 2023 - 2028-as időszakra

Šooš Mihael

május 2023

TARTALOM

1 BEVEZETŐ 4

2 ÁLTALÁNOS VÍZIÓ ÉS PROGRAMTERV 5

3 MŰVELŐDÉSI EGYESÜLETEK, ILL. MŰKEDVELŐ CSOPORTOK 7

3.1 MŰVELŐDÉSI EGYESÜLETEK	7
3.1.1 NÉPDALKÖRÖK/PÁVAKÖRÖK	7
3.1.2 CITERAEGYÜTTESEK	7
3.1.3 NÉPTÁNCCSOPORTOK	8
3.1.4 HÍMZŐKÖRÖK	8
3.1.5 SZÍNJÁTSZÁS	9
3.3 KÉZMŰVESSÉG	9
3.4 EGYÉB MŰKEDVELŐ CSOPORTOK	10
3.4.1 VERSMONDÓ STÚDIÓ	10
3.4.3 ÚJ IRÁNYOK, ÚJ LEHETŐSÉGEK	10

4 OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK 11

4.1 MŰKEDVELÉS	11
4.1.1 NÉPTÁNC	11
4.1.2 NÉPDALÉNEKLÉS	11
4.1.3 NÉPZENE	12
4.1.4 KÉZMŰVESSÉGI FOGLALKOZÁSOK	12
4.1.5 KÉPZŐMŰVÉSZETI FOGLALKOZÁSOK	12
4.1.6 SZÍNJÁTSZÁS	13
4.1.7 VERSMONDÁS	13
4.2 VETÉLKEDŐK, VERSENYEK	13
4.2.1 TÖRTÉNELMI VETÉLKEDŐ – FÖLDRAJZI VETÉLKEDŐ	13
4.2.2 SZÚNYOGH SÁNDOR FOGALMAZÁSI VERSENY	14
4.2.3 MURAVIDÉKI SZAVALÓVERSENY	14
4.2.4 PETŐFI SÁNDOR TANULMÁNYI VERSENY	14
4.2.5 ÖT HATÁRON ÁT KÁRPÁT-MEDENCEI VETÉLKEDŐ	15
4.3 NYÁRI TÁBOROK	15
4.3.1 TÁBORFESZT.	15
4.3.2 NÉPTÁNCTÁBOROK	15
4.3.3 HAGYOMÁNYŐRZŐ JURTATÁBOR	16
4.3.4 ÚTRA KAMASZ	16
4.3.5 KÉZMŰVES TÁBOROK	16
4.3.6 EGYÉB TÁBORLEHETŐSÉGEK A KÁRPÁTMEDENCÉBEN	16
4.4 EGYÉB TEVÉKENYSÉGEK	16

5 KÖNYVKIADÁS 18

6 SZÍNHÁZI BÉRLET 18

7 RENDEZVÉNYEK 18

8 BÁNFFY KÖZPONT ÉS A KÉZMŰVESSÉGEK HÁZA 20

8.1 MUNKMEGOSZTÁS.....	20
8.2 AZ ÉPÜLET KÜLSEJE	20
8.3 AZ IRODAHELYISÉGEK.....	21
8.4 KIS ÉS NAGY TEREM VALAMINT PINCE HELYISÉG.....	21
8.4.1 KIS TEREM (GALÉRIA).....	21
8.4.2 NAGY TEREM	21
8.4.3 PINCE	21
8.5 RAKTÁRHELYISÉG	21
8.6 KÁVÉZÓ ÉS KÖNYVESBOLT.....	22
8.7 TERASZ	22

9 KÁDERTERV 23

10 ÖSSZEGZÉS 23

1 Bevezető

A Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet (a továbbiakban: Intézet) 1994-es megalakulása óta fontos és szerves része a muravidéki magyar emberek mindennapjainak, hiszen az intézet által nyújtott anyagi, szakmai vagy akár csak erkölcsi támogatás felettébb fontos a magyar identitás, ill. a helyi kultúra, a hagyományok megőrzésében.

Ezt saját tapasztalatból is állíthatom, hiszen szinte az Intézet megalakulásától valamilyen formában kapcsolódom hozzá. Az 1995-ös évben találkoztam először a néptáncdalékléssel és a citerázással, amelyeket az iskolában kezdtem és a csentei pávakörben folytattam szinte tíz éven keresztül. A Muravidék Néptáncdalékléle csoportos tagja voltam, és sok éven át a szervező bizottságban is közreműködtem. A színjátszásban is részt vettem, hiszen 4 évig tagja voltam az Egy&Más Vándorszínháznak. Édesanyám jóvoltából a hímezőkörök munkáit is elég jól ismerem, ő tizenöt éve csoportos tagja a csentei hímezőkörnek. Az elmúlt öt évben abban a kiváltságos helyzetben voltam, hogy az intézetet vezethettem. Ez idő alatt alaposan megismertem az egyesületek szervezettségét és működését, és formálhattam a munkatársaimmal az Intézet munkáját is.

A múltban az Intézet tanácsának tagja is voltam. Fontosnak tartom azt, hogy része voltam annak a csoportnak, amely felállította az Intézet szanalási tervét, és mióta igazgatom az Intézetet az mindig pozitívan végezte az évet.

Az elmúlt években az Intézet modernizálódott, fejlődött és a Bánffy Központ is megszépült. Mindezt úgy, hogy az alapelvektől és feladatoktól nem tágtottunk, és a jó dolgokat hagytuk tovább fejlődni.

Ebben a fejlesztési és programtervben próbálom pontokban összegezni az előttünk álló kihívásokat, megoldandó problémákat, terveket.

2 Általános vízió és programterv

Az Intézetet egy olyan szervezetként látom, amely létfontosságú a muravidéki magyar nemzetiségű emberek megmaradásában, hiszen a magyar nemzeti öntudat megőrzéséhez, az anyanyelv mindennapi használatához a kultúra ápolása a legfontosabb tényező. Ezért mindent megteszek annak érdekében, hogy az Intézet munkatársai közösen megteremtsük és biztosítsunk minden eszközt a kulturális és nyelvi identitás megtartásához.

Meggyőződésem, hogy az Intézet egy olyan köztekinvélyű intézmény, amely itthon és az anyaországban is meghatározó szerepet tölt be a hasonló küldetésű intézmények közt. A vízióm egyik fontos elve ezt megtartani, tovább fejleszteni. Mindehhez nélkülözhetetlen az Intézet szakkádere. Az Intézet munkatársai sajátjuknak érzük és küldetesként éljük meg az Intézetben végzendő munkát. Mindezt jó hangulatú, tenni akaró és többnyire csapatszellemben gondolkodó közösségben tesszük. Továbbra is célom, hogy különböző nehézségek ellenére is megfelelő munkakörülményeket biztosítsunk egymásnak, egymás munkáját megbecsüljük. A tavalyi évtől a kézművesség területén is sokat dolgozott a kibővült csapat, ennek a területnek továbbra is kiemelkedő figyelmet szentelnénk.

Előnyösnek látom az Intézet sokoldalúságát, hiszen ez a záloga annak, hogy kreatívak maradhassunk. Továbbra is a Pincétől Hodosig tevékenykedő műkedvelő egyesületek működésének támogatása lesz az alapvető feladat. Továbbra is ki kell aknázni minden pályázati lehetőséget, és általuk plusz forrásokat biztosítani a fejlődni, terjeszkedni vágyó csoportok részére. Mindemellet szreplési lehetőségeket kell keresni és szervezni a csoportoknak, hiszen a szereplések azok, amelyek erősítik egy-egy csoport jellemét és egy kicsit helyre billenti a covid után egy kicsit visszaeső tendenciákat.

Kiemelt hangsúlyt fektetünk a fiatalok bekapcsolására az Intézet mindennapjaiba. A különböző iskolai versenyek lebonyolítása továbbra is szerves része az Intézetnek. Meg kell keresni azokat a lehetőségeket egyes versenyszámokban, amellyel csatlakozni lehet az anyaországban történő országos versenyekhez – mint azt tettük a népdaléneklés területén is. Ezen felül a meglévő szakköröket/foglalkozásokat továbbra is támogatni kell, ill. új lehetőségeket keresni, mint pl. az idén debütáló bábszínház vagy akár a dobronaki DiáXínpad. Nem szabad elhanyagolni a táborokat sem. Meggyőződésem, hogy a nemzetiségi jelleggel bíró táborokat központilag kell megszervezni és irányítani, de ez nem zárja ki más hazai és magyarországi szervezetekkel, partnerekkel való együttműködést, ezzel sokoldalúbb, érdekesebb, színesebb táborokat ajánlhatunk fel a gyerekeknek.

A könyvkiadás is fontos terület továbbra is, amelyet magam oldaláról inkább a szépirodalom területén látok, de az arra érdemes írásokat törekednünk kell továbbra is kiadni.

Ennek érdekében szükségesek továbbra is pályázatot hirdetni, ahova a szerzők jelentkezhetnek és a kinevezett Könyvkiadási Bizottság határozza meg, hogy mely alkotás(ok) kerülnek nyomtatásba az adott évben. A saját kiadású könyveket, ill. a muravidéki szerzők könyveit továbbra is kiemelten kell kezelni a könyvesboltban – külön teret biztosítani nekik.

A Bánffy Központ az elmúlt öt évben nagy átalakításokon esett át, amely reményeim szerint az idén befejeződnek. Hosszútávon meg kell oldani a munkaerőt is, hiszen jelenleg csak egy ember dolgozik a Központban és minimum két embernek kéne foglalkozni a könyvesbolttal és kávézóval. Különös tekintettel arra, hogy turisztikai, kézműves kínálattal is bővült a tevékenység és még bővülni is fog.

A Magyarországgal és a külföldi magyarok hasonló jellegű intézményeivel történő kapcsolattartás jól működött az elmúlt években. Ennek megtartásán, ill. kibővítésén is dolgozunk és nagyobb odafigyelést is igényel.

Nem szabad megfeledkeznünk az itthoni intézményekről sem, akikkel továbbra is közös programokat kezdeményeznénk. Gondolva itt első sorban a lendvai Galéria és Múzeumra, amellyel kisebb közös kiállításokat szerveznénk a Bánffy Központ galériájában és a pincehelyiségeiben. A Lendvai Könyvtár és Kulturális Központtal még szorosabb kapcsolatot szeretnék a színház terén. Még nem sikerült, de lehetne megállapodás egy közös projektben a LeSzSz Társulattal és esetleg más társulattal karöltve.

Szeretném, hogy az alapítónkkal közösen megoldjuk a raktárhelyiségeket is. Jelenleg úgy néz ki, hogy az iratoknak, könyveknek és viseleteknek, kosztümöknek meg lesz a helye, de a színpadi díszlet tartós tárolása továbbra is problémát jelent a nagyságuk miatt és még nem is említettem a színpadelemeinket és a hangosításokat.

A muravidéki értéktárban való munka is fontos az Intézet számára, és továbbra is szeretném, hogy kiemelkedő helyet kapjon az életünkben.

3 Művelődési egyesületek, ill. műkedvelő csoportok

Minden csoportnak lehetőség szerint kell biztosítani a zökkenőmentes próbafolyamatokat, a számukra megfelelő szakember foglalkoztatását, igényükhöz és az anyagi lehetőségekhez mérten a szerepléseket. Minden nemű, kultúrával foglalkozó csoport, vagy akár egyén, fontos az Intézetnek.

3.1 Művelődési egyesületek

A térség számára nagyon fontosak a művelődési egyesületek, hiszen ha nincsenek, ill. megszűnnek, akkor már szinte nem is beszélhetünk hagyományápolásról vagy az identitás megőrzéséről. Többnyire ezek az egyesületek karolják fel a falvakon zajló kulturális életet és egyben közösségépítők is. Mivel számukra is fontos a cserekapcsolatok ápolása, ezt az anyagi lehetőségek szerint mindenféleképpen támogatni kell. Sajnos az elmúlt években szűntek meg csoportok, és előreláthatólag még fognak is. Azt kell elérnünk a közösségben, hogy megtaláljuk azokat az egyéneket, akik tenni akarnak a közösségért és a jó ötleteket az Intézet támogassa meg a lehetőségei szerint.

3.1.1 Népdalkörök/Pávakörök

A népdalkörök átalakulásokon mentek át. Vannak települések, ahol tudtak fiatalodni, de van olyan falu, ahol ez a átmenet nem történt meg. Jelenleg nagyobb számú csoporttal Hodos, Domonkosfa, Dobronak, Radamos, Kapca és Völgyifalu rendelkezik, de még dolgoznak Gyertyánosban, Hármosmalmán és Muraszombaton is. Az elmúlt években, de legjobban a covid után az általános iskolákon is nagyon erős népdalcsoportok vannak, amelyek reményeink szerint tovább viszik e nemes hagyományt. Sajnos az évek folyamán egyre nagyobb probléma a szakemberek megfelelő pótlása, és es is kihívást fog jelenteni számunkra. Tervek:

- ösztönözni az együtteseket új tagok toborzására,
- segíteni különböző falusi rendezvények lebonyolítását,
- szereplési lehetőségeket keresni igények, ill. lehetőségek szerint,
- pályázati lehetőségeket keresni és segíteni pályázni,
- új formációk alakítása.

3.1.2 Citeraegyüttesek

Egy időben a Muravidéken sok citeraegyüttes működött. Több közülük, mint a pávakörök része. Mostanra e körök száma csökkent. A citerázást azért tartom fontosnak, mert relatív könnyen tanulható (más népi hangszerhez viszonyítva), és csoportban kell játszani, ami

egyben közösségépítő is lehet. Jelenleg az Új Muravidék Citeraegyüttes, a völgyifalusi Pünkösdi Rózsa citeraegyüttes és három iskolai együttes működik.

Tervek:

- segítséget nyújtani a citerák beszerzésében,
- ösztönözni az együtteseket, hogy gyerekeket is kapcsoljanak a csoporthoz,
- szereplési lehetőségeket keresni igények, ill. lehetőségek szerint,
- kihasználni a szaktáborok nyújtotta lehetőségeket,
- a legjobb citerásokat bekapcsolni a központi Új Muravidék citeraegyüttesbe.

3.1.3 Néptáncsoportok

A covid a legnagyobb hatását a néptáncmozgalomra hagyta, hiszen csoportok szűntek meg és alakultak át. Jelenleg a felnőttek közt csak a pincei néptáncsoportról beszélhetünk, akik aktívan dolgoznak és a szentlászlói próbál ismét összeállni. Ezen kívül két iskolán van összesen 5 csoport, akik az idén kezdtek táncolni és az óvodákon is folytatódik a táncoktatás.

Tervek:

- segíteni bővíteni a meglévő csoportokat,
- muravidéki táncos koreográfiát készíteni minden csoportnak, hogy ne menjen feledésbe
- ifjúból táncsoportot felállítani,
- ismét megszervezni a nemzetközi néptáncfesztivált,
- szereplési lehetőségeket keresni igények, ill. lehetőségek szerint,
- kihasználni a szaktáborok nyújtotta lehetőségeket.

3.1.4 Hímzőkörök

A hímzők tevékenysége csendes, de ugyanannyira fontos, hiszen az alkotásai viszik el a nagyvilágba hagyományainkat tartós formában. Hiszen egy hímzés, varrás örök, és így megmarad az utókornak. Az első hímzőkör már harmincöt éve alakult. Ezeknek az asszonyoknak köszönhetjük, hogy a mai napig készülnek hetési mintákkal díszített törölközők, párnák, viseletek. Ide kívánczik az a tény is, hogy közöttük érett ki vidékünk első népi iparművésze is. Az elmúlt időszakban itt is szakemberhiánnyal küszködünk, hiszen kevesen tudják tanítani eme mesterséget. Legalább egy állandó munkahelyet kéne tudnunk kialakítani erre a tevékenységre. Sajnos vannak olyan csoportok, akik szakmai segítség nélkül maradtak és csak egy-egy alkalomra tudunk szakembert biztosítani. Csoportjaink vannak Csentében,

Felsőlakosban, Gyertyánosban, Kapcán, Göntérházán, Radamosban, Pártosfalván, Domonkosfán és Hodoson.

Tervek:

- biztosítani szakembereket,
- biztosítani a megfelelő és optimális találkozásokat,
- hozzásegíteni az anyagok beszerzéséhez,
- a tagokat ösztönözni a mesteri cím megszerzésére,
- árusítani a termékeket a Bánffy Központban,
- pályázatokat keresni és pályázni,
- kiállításokat szervezni az anyaországban, ill. Kárpát-medencében.

3.1.5 Színjátszás

Az elmúlt időszakban néhány faluban igen felpettségült a falusi színjátszás, aminek csak örülni lehet. Ők azok, akik egyszerűbb, de feletébb szórakoztató produkciókat visznek színpadra a téli időszakokban, és megtelítik a faluotthonokat, amivel közösséget teremtenek. Ezen felül ott van még a LeSzSz Társulat is, akik a legnagyobb promótereik kell, hogy legyenek a muravidéki színjátszásnak, és kezdődött egy DiáXszínpad formáció is Dobronakon, valamint bábos szekció Lendván. Fontos lenne a folytonosság ezen a területen is.

Tervek:

- segítséget nyújtani az új darabok létrehozásában,
- segítséget nyújtani a jelmezek beszerzésében,
- pályázatokat keresni és pályázni,
- a komoly színészi szándékkal rendelkezőket ösztönözni a LeSzSz Társulathoz való csatlakozásra.

3.3 Kézművesség

Az elmúlt időszakban sokat volt téve annak érdekében, hogy több lehetőséghez jussanak a kézművesek, a tavalyi évtől az Intézet berkeibe került a kézműves mozgalom koordinálása. Két kézművest foglalkoztat az Intézet és egy szervezőt, valamint még egy kézműves dolgozik a dobronaki MÖNK-nél. Ők rendszeresen szakköröket tartanak és bemutató órákat, valamint részt vesznek különböző vásárokon is. Ezen kívül vannak egyéb kézművesek, akik mind közösen felbecsülhetetlen értéket teremtenek Muravidék területén. Több mesteri címmel rendelkező tojásfestő van a környékünkön, csuhéból is mesteri szinten készítenek szebbnél szebb tárgyakat, van mesteri címmel rendelkező fafaragónk, kosárkészítők is.

Tervek:

- bővíteni a rendszeres, heti alkalommal megszervezett szakkörök számát – jelenleg három ilyen van,
- lehetőség szerint segíteni az egyéneknek megjelenni különböző rendezvényen/vásárokon,
- kapcsolatot kiépíteni Kárpát-medence más kézműves szerveződéseivel,
- felkutatni, újraéleszteni helyi jellegű kézműves mintákat, mint pl. a szómásmedvét kísérő fakutyát, s hasonló elveszett értékeket,
- minél több embert bevonni a kézműves körforgásba és új kézműveseket kinevelni,
- a hagyományos kézműves termékek mellé egyéb kézművességet is hozzátanulni,
- árusítani a kézművesek termékeit a Bánffy Központban is.

3.4 Egyéb műkedvelő csoportok

3.4.1 Versmondó stúdió

A Muravidéken nagy hagyománya van a versmondásnak. Nem utolsó sorban minden évben megszervezésre kerül a Muravidéki szavalóverseny, és az elmúlt években rengeteg kitűnő versmondót sorakoztatott fel ez a kis közösség.

Tervek:

- felállítani egy csapatot, akik komolyabban foglalkoznának a versmondással, és akkor fel lehetne őket kérni különböző központi jellegű rendezvényeken való szereplésre (január 22., március 15., augusztus 20., október 23., ...)
- hazai szakembert felkészíteni a tudás továbbadására a fiatalabb korosztálynak,
- indítani versmondókat a Kárpát-medencei versenyeken.

3.4.3 Új irányok, új lehetőségek

Nyitva kell hagyni a lehetőségeket arra, hogy az emberek kreatívak legyenek, és próbáljanak alakítani, a számukra kedves, kultúrával foglalkozó csoportot. Legyen az akár a képzőművészet, zene, tánc, stb. terén.

4 Oktatási intézmények

A legnagyobb hangsúlyt az oktatási intézményekben való munkára kell fektetnünk, hiszen nem lehet elég korán kezdeni a nemzeti öntudat nevelését. Erre a térre van az Intézetnek egy állandó munkacsoportja, az Anyanyelvápolással és a Kulturális Értékteremtéssel Foglalkozó Bizottság.

A gyerekeket már az óvodákban ösztönöznünk kell az anyanyelvápolási, a nemzeti hovatartozást fejlesztő foglalkozásokra, amelyekre az általános iskolákban lehet építeni, és külön odafigyelni arra, hogy a kamaszkorra, a középiskolai évekre olyan személyiségekké alakuljanak, akik tisztában vannak nemzetiségi hovatartozásukkal kapcsolatban, s akár a nemzetiségi kultúra megtartásában és fejlesztésében is számítani lehessen rájuk. Ehhez több dologra kell odafigyelnünk.

4.1 Műkedvelés

4.1.1 Néptánc

Az alap néptáncmozdulatokat már az óvodában kell kezdeni, ill. ott kell megszerettetni velük a táncot. A későbbiekben minden kétnyelvű iskolában meg kell alapítani a néptánc csoportokat. Néhány iskolában három, ill. kettő csoport is működik. Jelenleg az óvodákra is heti-kétheti szinten jár az oktató. A következő cél a középiskolai csoport megalakítása, amely sikerült is a covid előtt, de sajnos nagyon hamar meg is szűnt, így a felnőtt csoportoknak jelenleg nincs ilyen jellegű utánpótlása.

Tervek:

- ösztönözni minden oktatási intézményben a néptáncmozgalmat,
- biztosítani a folyamatosságot a csoportoknak,
- megfelelő szakembert keresni a csoportok vezetésére,
- lehetőség szerint vendégszerepléseket szervezni,
- elküldeni őket magyarországi minősítésre,
- megalakítani egy középiskolai szekciót.

4.1.2 Népdaléneklés

A népdaléneklésnek mozgalmat sikerült életre kelteni az iskolák berkein belül az elmúlt időszakban. Hála ezért a tanárok odaadó és minőséges munkájuknak. Az idei iskolaévben már sikerült eljutni az Magyarország Országos Népdaléneklési Döntőjébe az egyik csoportnak. Jelenleg jónak ígérkezik a mozgalom a jövőre tekintve.

Tervek:

- szükség szerint a szakkörökhöz biztosítani plusz szakembert,
- lehetőségeket biztosítani a csoportoknak szereplésre,
- megszervezni a Zala megyei elődöntőt a Bánffyban.

4.1.3 Népzene

Itt elsősorban a citeracsoportok támogatása, ill. megszervezése, újraszervezése a cél. Egyes iskolákban működik citeracsoport. Ezen kívül az idei évben a Petőfi Program által delegált Hunyadi Péter által indított népzeneoktatás is elindult, hiszen Dobronakon tanulnak a gyerekek hegedülni, valamint a jövő iskolaévtől a belatinci zeneiskolával és a helyi művelődési egyesülettel megpróbálunk cimbalom szakkört indítani. Reményeink szerint új lendületet kap ezáltal a népzeneoktatás.

Tervek:

- citeracsoportok megszervezése, népszerűsítése,
- segíteni pályázni hangszerek beszerzésére,
- ösztönözni egy népzenei együttes kinevelését (hegedű, brácsa, nagybőgő, cimbalom).

4.1.4 Kézművességi foglalkozások

Több iskolában és óvodában van lehetőség korongozásra. Egy iskolán hímzés szakkör is van, és egy iskolán kézművességet is tanítanak a szakembereink. Ezen kívül rendszeresen tartanak munkatársaim kézműves bemutató órákat az iskolákon, amelyekből reményeim szerint szakkörök alakulnának ki. A tavalyi évtől minden évben szervezünk két nyári kézműves tábor, az őszi és téli szünidőben pedig kisebb terjedelmű kézműves tábor.

Tervek:

- tovább támogatni a korongozást a 2. Sz. Lendvai KÁI-ban is,
- elindítani kézműves vagy akár hímző szakkört az általános iskolákban,
- a szünidőkben kézműves táborokat tartani.

4.1.5 Képzőművészeti foglalkozások

Lehetőséget kell nyújtani a képzőművészeti tehetségek kibontakozására. Jelenleg az egyik iskolában működik szakkörként az Intézet támogatásában. A gyerekek nagyon szeretik, és minden évben túljelentkezés van a szakkörre.

Tervek:

- ha van rá igény, akkor más iskolában is indítani szakkört,
- egy-egy táborban képzőművészeti foglalkozásokat tartani.

4.1.6 Színjátszás

Az idei iskolaévben a covid után két új színjátszó csoport indult. Az egyik a Csitt-Csatt bábszínház, ahol lendvai gyerekek bábokkal játszanak és készültek a veszprémi bemutatóra, a másik pedig a dobronaki DiáXszínpad, amely egy komoly darabot tett színpadra. Vannak tervek továbbra is, hogy hazai szakemberek vezessék a gyerekcsoportokat, amelyből a későbbiekben a LeSzSz Társulatnak lehetne utánpótlása.

Tervek:

- biztosítani az iskolai csoportok működését,
- színjátszó társulatot alapítani a középiskolában,
- szakember biztosítása a színjátszáshoz.

4.1.7 Versmondás

Nagyon sok tanulót megmozgat a versmondás az iskolaév elején, amikor mindenki készül a Muravidéki Szavalóversenyre. Ezt követően egy kis űr érezhető, mert nincs neki folytonossága. Ezért a tanulók csak bizonyos iskolai, falusi rendezvényre tanulnak meg egy-egy verset, vagy a március 15-ei központi rendezvényre.

Tervek:

- újra indítani a versstúdiót, ahol folytonosan készülne a gyerekek,
- ösztönözni az országos versenyeken való részvételt az anyaországban, a Kárpát-medencében.

4.2 Vetélkedők, versenyek

Az anyanyelvápolás területén nagyon fontosak a vetélkedők és versenyek, hiszen általában a gyerekek jobban oda teszik magukat, ha a dolgoknak tétje van. Ezen a téren fontos a nagyon jó együttműködés az oktatási intézményekkel, hogy a programokat sikeresen ki lehessen vitelezni.

4.2.1 Történelmi vetélkedő – Földrajzi vetélkedő

Minden évben sok előkészültet igénylő verseny, hiszen a megfelelő korszak/témakörökön felül még érdekes és megfelelő követelményszintű feladatokat kell elkészíteni. Mivel csapatversenyről van szó, sajnos, Szlovéniában nem veszik figyelembe a Zois ösztöndíjpályázat esetében. Ezért is nehezebb több csapatot toborozni a középiskolában. Az elmúlt időszakban sikerült fiatal, friss diplomásokat bevonni a verseny elkészítésében és prezentálásában. Ezzel kissé megújult maga a verseny is.

Tervek:

- külön odafigyelni a középiskolás versenyre, és ösztönözni a diákokat szélesebb körben,

- figyelembe venni az adott emlékévet a témakörök, ill. korszak meghatározásánál,
- megkeresni a lehetőségeket hozzákapcsolódni az anyaországi országos versenyhez (akár egyéni indulóként).

4.2.2 Szűnyogh Sándor fogalmazási verseny

A jövő írói, értelmiségiek bölcsőjének tartom e versenyt. Nagyon jó írások születnek a versenyen, amelyek legjobbjait minden évben kiadja a Népújság szerkesztősége. Mindenképpen folytatni kell eme versenyműfajt.

Tervek:

- megszervezni, hogy minden évben továbbra is a legjobb írások megjelenjenek a Népújság külön mellékleteként,
- lehetőséget keresni más Kárpát-medencei irodalmi kiadónál a legjobb írások megjelentetésére,
- ösztönözni a gyerekeket, hogy írjanak a versenyen kívül is, és megtalálni a lehetőséget a művek kiadására.

4.2.3 Muravidéki szavalóverseny

Ez a verseny az egyik legjobb módszer arra, hogy a részt vevő tanulók gyakorolják a nyilvános szereplést és ez által fokozatosan megszabaduljanak a lámpaláztól. Ezen a versenyen van minden éven a legtöbb induló.

Tervek:

- felvenni a kapcsolatot Magyarországgal, és elérni, hogy a Muravidéki szavalóverseny legjobbjai részt vehessenek valamelyik Kárpát-medencei rangos versmondó versenyen
- külön odafigyelni a megfelelő kötelező szerzők kiválasztására.

4.2.4 Petőfi Sándor tanulmányi verseny

Jó döntés volt annak idején, hogy a versenyt már az általános iskola 2. osztályos tanulóival kezdődik. Ez az egyedüli verseny, amelyet Szlovénia elismer a Zois-ösztöndíj odaitélésénél. Ezért is örvend elég nagy népszerűségnek. A fiatalabb tanulónál nagy ösztönző erő az ajándék könyv is.

Tervek:

- megfelelő témakörök kiválasztása,
- a könyvek beszerzése a Bánffy Központon keresztül,
- minőséges zárórendezvény szervezése.

4.2.5 Öt határon át Kárpát-medencei Vetélkedő

Az elmúlt öt évben indítottuk útjára a versenyt és három évada került kivitelezésre. Egy nagyon komplex verseny, ahol online térben és élőben is bizonyítani kell a gyerekeknek, és ahol a helyi, valamint a Kárpát-medencei értéktárak megismerése és bővítése is a cél. A programot Kárpát-medencei partnerekkel vételezzük ki, és szükséges a MMÖNK hozzájárulása is, hiszen csak rajtuk keresztül tudjuk megpályázni a szükséges anyagi kereteket a verseny lebonyolításához. A vetélkedő minden két évben kerül kivitelezésre.

Tervek:

- a vetélkedő tematika szerinti kidolgozása,
- csapatok toborzása,
- minőséges zárórendezvény szervezése.

4.3 Nyári táborok

A gyerekeknek legjobb csapatépítési lehetőségeket a táborok adják. Hiszen 24 órát, nap mint nap együtt élnek a kortársaikkal. Általában itt születnek meg a legjobb barátságok, az első szerelmek, és nem utolsósorban az első csalódások is. Bizonyos táborok átneveződtek, hiszen a idő haladtával megújulásra volt szükség és így névváltoztatásra is.

4.3.1 Táborfesz

A valamikori Összetartozunk tábor új köntösben a középiskolások részére. Átalakult a tábor, mert a Kárpát-medencei táborvezetők már nem tudták vállalni a részvételt. Jelenleg a muravidéki fiataloknak szól, akik együtt táboroznak és egy-egy alkalomban csatlakoznak valamelyik fesztivál zsibongásába. Nagyon fontos a táborvezetők kérdése, hiszen sokat számít a jó csapat kialakulására.

Tervek:

- jó programtervet kidolgozni,
- ösztönözni a fiatalokat a részvételre,
- megfelelő táborvezetőket toborozni.

4.3.2 Néptánc táborok

Itt több táborról is beszélünk egymásnak, hiszen korosztályokhoz kötöttek a táborok. A kicsiknek a Bánffy Központban kerül megszervezésre, a nagyobbak pedig csatlakoznak egy magyarországi nagy táborhoz.

Tervek:

- elérni azt, hogy mindegyik táborba legyen elég jelentkező, és a táborozók később csatlakozzanak valamelyik iskolai csoporthoz,
- folyamatosan bővíteni a vendégátborokba való közreműködők számát.

4.3.3 Hagyományőrző Jurtatábor

Az általános iskolások első ottalvós tábora, amely a 3-6. osztályosoknak szól. Egy igazi honismereti tábor, amelyet az Órállók Alapítvány vitelezi ki.

Tervek:

- törekedni a minél több gyerek táboroztatására,
- plusz promóciót csinálni a kisebbeknél.

4.3.4 Útra kamasz

Az idei évtől Kárpát-medencei táborra nőtte ki magát, ahova a felsős általános iskolások mehetnek. Kitűnő nyelvhasználati és csapatépítő jellege van, és más-más tájakon kerül megszervezésre. Sok élménnyel gazdagodva térnek haza a fiatalok.

Tervek:

- törekedni a minél több gyerek táboroztatására,
- törekedni minőséges program kidolgozására.

4.3.5 Kézműves táborok

Az elmúlt időszakban kezdtük szervezni a kézműves táborokat, ahol nem csak a helyi kézművesek vesznek részt, hanem máshonnan is hozunk érdekes kézműves tevékenységeket. Két tábor a nyári időszakban van és két tábor az iskolaéven belül kerül megrendezésre. Az iskolások 1-2. harmadában tanulóknak van meghirdetve.

Tervek:

- törekedni a minél több gyerek táboroztatására,
- törekedni minőséges program kidolgozására.

4.3.6 Egyéb táborlehetőségek a kárpátmedencében

Figyelni és kísérni kell a táborlehetőségeket az anyaországban, és fel kell ajánlani a lehetőségeket a szülőknek/gyerekeknek olyan táborokra, amelyeket mi magunk nem szervezünk, és érdekes lehetne a résztvevőknek.

4.4 Egyéb tevékenységek

Az iskolaév folyamán lehetőségeinkhez mérten biztosítani kell a szakembereket különböző egyedi alkalmakra az oktatási intézményekben. Partneri kezdet kell nyújtanunk

minden oktatási intézménynek, és segíteni az anyanyelvápolási törekvéseiket a legjobb tudásunk szerint. Továbbra is kell szervezni bábelőadásokat óvodásoknak, színházi előadásokat általános- és középiskolásoknak, zenei rendezvényeket, stb.

5 Könyvkiadás

Az Intézetnek van egy kinevezett Könyvkiadási Bizottsága, amely az elmúlt években nagyon produktívan dolgozik. Mivel a könyvek tartós örökségnek mondhatók, ezért fontosnak tartom a könyvkiadást. Az elmúlt években a Naptár és a Muratáj az állandó kiadványaink.

Tervek:

- biztosítani, hogy legalább 2-3 könyv jelenhessen meg egy évben,
- pályázatot/okat hirdetni a könyvkiadás területére,
- megnövelni a pénzkeretet,
- szépirodalmi, néprajzi, helytörténeti irányzatra fektetni a hangsúlyt.

6 Színházi bérlet

A Lendvai Színház- és Hangversenyterem megnyitásától nagy bérlet értékesítéssel büszkélkedhetett az Intézet. Az évek során ez a trend folyamatosan visszaesett, de stabilizálódott egy ponton. Ennek véleményem szerint több tényezője van, és ezen a téren sokat kell dolgozni, ha azt szeretnénk, hogy a muravidéki emberek továbbra is színházat látogassanak.

Tervek:

- leellenőrzött színházi előadásokat hozni,
- megtalálni a megfelelő egyensúlyt a dráma, vígjáték, operett és más műfajok közt,
- legalább két presztízs jellegű előadást berakni a bérletbe.

7 Rendezvények

Minden rendezvény, amelyet az Intézet szervez vagy akár csak társszervező, a muravidéki magyarokat kell, hogy szolgálja. Rengeteg rendezvény van a térségünkben, amelyeket az Intézeten kívül sok más intézmény szervez. Itt az Intézet többnyire társszervezői minőségben van. Fontosnak tartom, hogy az Intézetnek legyen továbbra is több saját programja, persze a lehetőségeihez mérten.

Tervek:

- megtartani a programokat, amelyeknek szervezői az Intézet, és tovább fejleszteni őket,
- kapacitás és lehetőség szerint részt venni más programok szervezésében és kivitelezésében,
- minden jelentősebb rendezvényen képviseltetni az Intézetet,
- különböző esteket szervezni a Bánffy Központban,

- keresni a pályázati lehetőségeket a rendezvényekre, projektekre és működésekre,
- mindig keresni a együttműködési lehetőségeket az Önkormányzatokkal, ill. más potenciális partnerekkel,
- nagyszabású rendezvényt vagy kisebb rendezvényeket szervezni az Intézet 30. évfordulója kapcsán.

8 Bánffy Központ és a Kézművességek Háza

A tavalyi évtől az Intézet tevékenysége két helyszínen folyik, éspedig a Bánffy Központban, ahol kávézó és könyvesbolt működik, valamint az irodai munka, és a Kézművességek Háza, ahol kézművesink és egy szervező látják el munkájukat. Az Intézetben dolgozók segítik egymást minden téren akár az irodában, vagy könyvesboltban, vagy a kávézóban, nem utolsósorban Dobronakon.

Az elmúlt öt évben a Bánffy Központ újulgat, új helyiséggel gyarapodott, plusz feladatokat lát el.

8.1 Munkmegosztás

Az alkalmazottak közt fel vannak osztva a munkaterületek, de ez nem azt jelenti, hogy csak azzal kell nekik foglalkozniuk. Mindenkinek szeretném, hogy legyen alap betekintése a munkatársának a feladatkörébe. A végső döntéseket pedig az Intézettel kapcsolatosan mindig a tanács, ill. az igazgató hozza, hiszen a felelőség is az övék.

Tervek:

- folyamatosan figyelni a pályázati lehetőségeket és minél többet megpályázni,
- a szakszolgálat lehetősége szerint próbáljon segíteni minden ügyfélnek,
- közösen kell elkészíteni a termeket, ha rendezvény van a láthatáron,
- a könyvesboltban és kávézóban egy dolgozó dolgozik – szükséges lenne legalább még egy alkalmazottat alkalmaznunk, erre a forrásokat találnunk,
- a rendezvényekre egy-egy ember megy képviselni az Intézetet, nem mindig csak az igazgató,
- kiképezni egy-két embert idegenvezetőnek,
- kézműves foglalkozásokat tartani továbbra is a felnőtteknek és erről rendszeresen hírt is adni a közönségnek, ezzel ösztönözni a csatlakozást,
- a szociális hállokon, ill. az internetes oldalunkon folyamatosan frissíteni az adatokat, újdonságokat felrakni, promóciókat csinálni,
- a munkatársaknak segíteni kell egymást az Intézet életének minden terén.

8.2 Az épület külseje

Az elmúlt években nagyon szépen megújult, de minden épületet karban kell tartani, így a Bánffy Központnál is figyelni kell a folyamatos karbantartási munkálatok elvégzéséhez szükséges anyagiak biztosítására.

8.3 Az irodahelyiségek

Az irodahelyiségek csak a nagy terem feletti helyiségekben van a Bánffy Központban. A Kézművességek Házában is egy iroda és egy nagyobb terem áll a munkatársak rendelkezésére. A zökkenőmentes munkához be kell szerezni új számítógépeket, nyomtató(ka)t. Elvégezni a karbantartási munkálatokat.

8.4 Kis és nagy terem valamint pince helyiség

8.4.1 Kis terem (Galéria)

Biztosítani a folyamatos kiállításokat, amelyek csak a kis teremben lennének megtartva, kiállítva. A terem különböző megbeszélésekre, ülésekre is kiadható.

8.4.2 Nagy terem

Kisebb felújításra szorul, hiszen a világítóelemek javarésze nem működik, a függönytartó szerkezete is rossz állapotban van. A terem melletti öltözőt ki kell üríteni és nem raktárként használni. Ott csak az öltöszködésre szükséges dolgok lehetnek. Bérlelőket keresni a teremhez, hogy valamilyen plusz anyagi forrást teremtsünk.

8.4.3 Pince

Befejezni a pince bútorzatát. Alkalom adtán ott kiállítást szervezni, helyi magyar bortermelők borait kínálni, találkozókat, borkóstolókat, kisebb fogadásokat szervezni.

8.5 Raktárhelyiség

Minden intézet legnagyobb problémája a raktárhelyiség. Jelenleg az Intézetnek nincs megfelelő raktárhelyisége. Az elmúlt években próbáltunk találni erre alkalmas helyet, de sajnos nem jártunk sikerrel. Az alapítónk régi székházában kaptunk egy-két irodát, valamint az új székházban is lesz egy-két kis szobánk. Ezekbe a helyiségekbe az iratainkat, valamint a viseletek, kosztümök egy részét tudjuk eltárolni. Ezen felül szükségünk lenne egy nagyobb, közel 100 m² raktárra, ahova be tudnánk rakni a hangosítást, színpad elemeket, színházi díszleteket, asztalokat stb.

Tervek:

- az irataink rendezése, tárolása a megfelelő helyen és formában,
- viseletek és kosztümök rendszerezése és tárolása megfelelő helyen,
- elsődleges cél, hogy keresni kell egy nagyobb raktárhelyiséget Lendván, vagy a környékén a díszlettárnak, és egyéb nagyobb dolgok tárolására.

8.6 Kávézó és könyvesbolt

A legfontosabb dolognak tekintem a könyvesbolt és kávézó felújításának befejezését, hogy egy olyan környezetet biztosítsunk, ahol a hazai vendégek és a turisták is jól érezzék magukat, ahol szép környezetben válogathatnának a könyvek és újságok közt.

Tervek:

- teljes audio rekonstrukció kell az egész kávézóban, amelyet ki is kell vezetni a teraszra, és folyamatosan kávéházi hangulatú zene szólna gépről,
- folyamatos süteménykínálat,
- magyar termékeket ill. muravidéki termékeket árusítani - magyar sörök, magyar szörpök, muravidéki hazai szörpök, borok, pálinkák,
- a bejárat elé 3-4 asztalkát rakni két-két székkal,
- az első teremben televízió forognának muravidék jellegzetességeiről készített videók, és a VR szemüvegeket is kiraknánk, hogy ki lehessen őket próbálni,
- kézműves tárgyak árusítása.

8.7 Terasz

A színpad részén a tetőt le kellene eresztetni, mert ezzel először is megakadályoznánk a további beázásokat, másodszor pedig árnyékosítanánk a színpadot és könnyebben lehetne rajta akár kora délutáni programokat szervezni. A terasz többi részén vitorlás rendszerrel biztosítani az árnyékosított részeket a meleg napokra.

Tervek:

- nyáron kültéri zenés rendezvényeket tartani – Bánffy Nights,
- a helyi táborok zárórendezvényét a színpadon megtartani,
- kültéri filmesteket szervezni,
- felajánlani a teraszt az egyesületeknek saját programjaik megszervezésére.

9 Káderterv

Az Intézetben 11 állandó munkatárs dolgozik. Ebből tíznek a kulturális minisztérium által biztosított a fizetése, egynek a más forrásokból - BGA, ill. piaci tevékenységből kell megkeresni a fizetést.

Létfontosságú lenne plusz egy ember felvétele a kávézó és könyvesboltba, továbbá egy hímző foglalkoztatása a kézművesség területén. Minkettő nagyon fontos lenne, hiszen a kávézó és könyvesbolt nem működhet csak egy munkaerővel, hiszen szabadságok esetén nincs ki felcserélje, a hímző pedig a szakkörök megmaradását tudná biztosítani, mert jelen formában féltő, hogy szakemberek nélkül maradunk.

10 Összegzés

Újonnani kinevezésem esetén a 2023-2028-as időszakban is mindent megteszek azért, hogy pozitív munkaklimában, megfelelő elánnal véghez vigyük az alkalmazottakkal a programban leírt célokat, elképzeléseket. Mindvégig törekedni fogok arra, hogy a közösséget szolgáljam, segítsen, ösztönözzem. Ehhez az is szükséges, hogy partnerekre találjak a Muravidéki Magyar Nemzeti Önkormányzati Közösség tanácstagjaiban, mindenkori elnökében, a szlovéniai Kulturális Minisztériumban, a Magyar Államban és állami szervezetben, az öt magyar nemzetiségi önkormányzatban, a többi intézményben és nem utolsósorban a különböző egyesületekben, egyéneken.